

PATVIRTINTA
Valstybės vaiko teisių apsaugos ir
įvaikinimo tarnybos prie Socialinės
apsaugos ir darbo ministerijos
direktoriaus 2015 m. lapkričio 25 d.
įsakymu Nr. BV-74

TEISINĖS PAGALBOS IR TARPTAUTINIO BENDRADARBIAVIMO SKYRIAUS NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Teisinės pagalbos ir tarptautinio bendradarbiavimo skyrius (toliau – Skyrius) yra Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Tarnyba) struktūrinis padalinys, tiesiogiai pavaldus ir atskaitingas Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriui.

2. Skyrius savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija (Žin., 1992, Nr. 33-1014), Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija (Žin., 1995, Nr. 60-1501), 1961 metų Hagos konvencija dėl valdžios institucijų įgaliojimų ir taikytinos teisės nepilnamečių apsaugos srityje (Žin., 2001, Nr. 75-2640), 1993 metų Hagos konvencija dėl vaikų apsaugos ir bendradarbiavimo tarptautinio įvaikinimo srityje (Žin., 1997, Nr. 101-2550), 1980 metų Hagos Konvencija dėl tarptautinio vaikų grobimų civilinių aspektų (Žin., 2002, Nr. 51-1932), 1996 metų Hagos Konvencija dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, pripažinimo, vykdymo ir bendradarbiavimo tėvų pareigų ir vaikų apsaugos priemonių srityje (Žin., 2003, Nr. 91(1)-4125), Tarybos Reglamentu (EB) Nr. 2201/2003 2003 m. lapkričio 27 d. dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis, pripažinimo bei vykdymo, panaikinančiu Reglamentą (EB) Nr. 1347/2000, Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu (Žin., 2000, Nr. 74-2262), Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu (Žin., 1996, Nr. 33-807), Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. 1325 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. spalio 20 d. nutarimo Nr. 1114 „Dėl Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2012, Nr. 129-6491), Įvaikinimo apskaitos Lietuvos Respublikoje tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gegužės 20 d. nutarimu „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugsėjo 10 d. nutarimo Nr.1422 „Dėl įvaikinimo apskaitos Lietuvos Respublikoje tvarkos patvirtinimo“, pakeitimo“, (Žin., 2009, Nr.62-2486), Vaiko globos organizavimo nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. kovo 27 d.

nutarimu Nr. 405 „Dėl vaiko globos organizavimo nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 35-1275; 2012, Nr. 80-416), Įvaikintojų pasirengimo įvaikinti patikrinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009 m. liepos 24 d. įsakymu Nr. A1-467 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2004 m. birželio 18 d. įsakymo Nr. A1-154 „Dėl Įvaikintojų pasirengimo įvaikinti vaiką patikrinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2009, Nr. 91-3942), Vaiko laikinosios globos (rūpybos) nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2012 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. A1-548 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2002 m. balandžio 18 d. įsakymo Nr. 56 „Dėl vaiko laikinosios globos (rūpybos) nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2012, Nr. 141-7286), Institucijoje globojamo (rūpinamo) vaiko išleidimo laikinai svečiuotis tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2011 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. A1-559, (Žin., 2012, Nr. 1-17), Įgaliojimų veikti vykdant tarptautinį įvaikinimą Lietuvos Respublikoje suteikimo akredituotoms užsienio valstybių institucijoms tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. birželio 3 d. įsakymu Nr. A1-162 (Žin., 2012, Nr. 7-218), kitais teisės aktais, Tarnybos direktoriaus įsakymais, Tarnybos darbo reglamentu, Tarnybos vidaus tvarkos taisyklėmis ir šiais nuostatais.

II. SKYRIAUS UŽDAVINIAI IR FUNKCIJOS

3. Skyriaus pagrindinis uždavinys – pagal kompetenciją užtikrinti vaiko teisių apsaugą.

4. Skyrius, įgyvendindamas Nuostatų 3 punkte nurodytą uždavinį, vykdo šias funkcijas:

4.1. vykdo funkcijas pagal 1980 metų Hagos Konvenciją dėl tarptautinio vaikų grobimų civilinių aspektų (toliau – 1980 m. Konvencija) ir Tarybos Reglamentą (EB) Nr. 2201/2003 2003 m. lapkričio 27 d. dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis, pripažinimo bei vykdymo, panaikinančiu Reglamentą (EB) Nr. 1347/2000 (toliau – Reglamentas Nr. 2201/2003):

4.1.1. priima ir nagrinėja prašymus pagal 1980 m. Konvenciją ir Reglamentą Nr. 2201/2003;

4.1.2. gina vaiko teises ir teisėtus interesus valstybės ir savivaldybių institucijose bei įstaigose, nevyriausybinėse organizacijose ir įstaigose nagrinėjant gautus prašymus pagal 1980 m. Hagos konvenciją ir Reglamentą Nr. 2201/2003;

4.1.3. persiunčia prašymus užsienio valstybių centrinėms įstaigoms;

4.1.4. bendradarbiauja su teismais, valstybės valdymo ir vietos savivaldos institucijomis, savivaldybių vaiko teisių apsaugos skyriais, globos įstaigomis bei nevyriausybinėmis organizacijomis, sprendžiant tarptautinius vaikų grobimo ir matymosi teisės atvejus, taip pat nustatant vaiko buvimo vietą;

4.1.5. bendradarbiauja su užsienio valstybių centrinėmis institucijomis ir neprisijungusių valstybių kompetentingomis institucijomis vaikų grobimo ir matymosi teisės klausimais bei siekiant užtikrinti saugų vaiko grąžinimą;

4.1.6. kaupia ir analizuoja informaciją apie užsienio valstybių teisės aktus, reglamentuojančius vaikų, išvežtų pažeidžiant globos teises, tarptautinės globos, tėvų pareigų įgyvendinimą ar vaikų įkurdinimo kitoje valstybėje, 1980 m. Konvencijos, Reglamento Nr. 2201/2003 nuostatų įgyvendinimą užsienio valstybėse ir atitinkamų institucijų veiklą;

4.2. vykdo funkcijas pagal 1961 metų Hagos konvenciją dėl valdžios institucijų įgaliojimų ir taikytinos teisės nepilnamečių apsaugos srityje (toliau – 1961 m. Konvencija) ir 1996 metų Hagos Konvenciją dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, pripažinimo, vykdymo ir bendradarbiavimo tėvų pareigų ir vaikų apsaugos priemonių srityje (toliau – 1996 m. Konvencija):

4.2.1. renka iš nacionalinių institucijų informaciją apie priemones, kurių buvo imtasi pagal 1961 m. ir 1996 m. Konvencijas, ir perduoda užsienio valstybių institucijoms;

4.2.2. nagrinėja konkrečius atvejus pagal 1961 m. ir 1996 m. Konvencijas;

4.2.3. pagal kompetenciją bendradarbiauja su užsienio valstybių centrinėmis institucijomis dėl tose valstybėse priimtų priemonių pagal 1961 m. ir 1996 m. Konvencijas, gautą informaciją perduoda savivaldybių vaiko teisių apsaugos skyriams bei kitiems suinteresuotiems asmenims;

4.2.4. gina vaiko teises ir teisėtus interesus valstybės ir savivaldybių institucijose bei įstaigose, nevyriausybinėse organizacijose ir įstaigose nagrinėjant konkrečias situacijas pagal 1961 m. ir 1996 m. Konvencijas bei organizuojant ir vykdant užsienio valstybėse be tėvų globos likusių vaikų, Lietuvos Respublikos piliečių, parvežimą į Lietuvą;

4.2.5. organizuoja ir vykdo užsienio valstybėse be tėvų globos likusių vaikų, Lietuvos Respublikos piliečių, parvežimą į Lietuvą;

4.2.6. kaupia ir analizuoja informaciją apie užsienio valstybių teisės aktus, reglamentuojančius vaikų asmens ir turto apsaugą, 1961 m. ir 1996 m. Konvencijų nuostatų įgyvendinimą užsienio valstybėse ir atitinkamų institucijų veiklą vaikų asmens ir turto apsaugos srityje;

4.3. pagal kompetenciją koordinuoja ir prižiūri savivaldybių vaiko teisių apsaugos skyrių veiklą, apibendrina ir analizuoja savivaldybių vaiko teisių apsaugos skyrių veiklos rezultatus, analizuoja statistiką ir formuoja vienodą praktiką, savivaldybių vaiko teisių apsaugos skyriams organizuojant globos (rūpybos) nustatymą Lietuvos Respublikoje be tėvų globos likusiems vaikams, teikiant išvadas teismams nagrinėjant ginčus dėl vaikų, vaiko teisių apsaugos skyriams dalyvaujant ir atstovaujant vaikui baudžiamosiose bylose, administracinėje teisenoje bei kitais susijusiais klausimais;

4.4. pagal kompetenciją konsultuoja savivaldybių vaiko teisių apsaugos skyrius ir kitus fizinius bei juridinius asmenis vaiko interesų atstovavimo ir gynimo klausimais, organizuojant globą (rūpybą) be tėvų globos likusiems vaikams, ginčiuose dėl vaikų, dalyvavimo ir atstovavimo vaikui baudžiamosiose bylose ir administracinėje teisenoje, taikant 1961 m. Konvenciją, 1980 m. Konvenciją, 1996 m. Konvenciją, Reglamentą Nr. 2201/2003 ir kitais susijusiais klausimais, rengia ir teikia jiems metodinę pagalbą;

4.5. pagal kompetenciją rengia nacionalinių ir tarptautinių teismų praktikos apibendrinimus ir apžvalgas dėl vaiko teisių apsaugos (globos (rūpybos), ginčų dėl vaiko, dalyvavimo ir atstovavimo vaikui baudžiamosiose bylose ir administracinėje teisenoje, 1961 m. Konvencijos, 1980 m. Konvencijos, 1996 m. Konvencijos, Reglamento Nr. 2201/2003 nuostatų taikymo, ir kitų susijusių klausimų;

4.6. pagal kompetenciją organizuoja ir dalyvauja savivaldybių vaiko teisių apsaugos skyrių, vaikų globos institucijų ir kitų vaiko teisių apsaugos srityje dirbančių institucijų pasitarimuose;

4.7. savivaldybių administracijų prašymu teikia rekomendacijas dėl vaiko teisių apsaugos priemonių, susijusių su vaiko teisių apsauga, organizuojant globos (rūpybos) nustatymą Lietuvos Respublikoje be tėvų globos likusiems vaikams, teismams teikiamų išvadų esant ginčui dėl vaiko, vaiko teisių apsaugos skyrių dalyvavimo ir atstovavimo vaikui baudžiamosiose bylose ir administracinėje teisenoje bei dėl kitų atvejų, susijusių su vaiko teisių apsauga, įgyvendinimo;

4.8. pagal kompetenciją nagrinėja valstybės įstaigų ir institucijų, fizinių ir juridinių asmenų prašymus bei skundus, susijusius su vaiko teisių užtikrinimu organizuojant globą (rūpybą) be tėvų globos likusiam vaikui, ginčiais dėl vaiko, dalyvavimu ir atstovavimu vaikui baudžiamosiose bylose ir administracinėje teisenoje, taikymu 1961 m. Konvencijos, 1980 m. Konvencijos, 1996 m. Konvencijos, Reglamento Nr. 2201/2003 nuostatų taikymu bei kitais susijusiais klausimais;

4.9. kaupia, analizuoja ir saugo informaciją apie vaikus Lietuvos Respublikos piliečius, nuolat gyvenančius užsienio valstybėje, neturinčius Lietuvos Respublikos pilietybės vaikus, nuolat gyvenančius Lietuvos Respublikoje, kuriems reikalinga asmens ar turto apsauga, vaikus, išvežtus pažeidžiant globos teises, neturinčius Lietuvos Respublikos pilietybės vaikus, globojamus Lietuvoje, vaikus Lietuvos Respublikos piliečius, likusius be tėvų globos užsienio valstybėse, ir vaikus, dėl kurių svarstomas įkurdinimo klausimas Lietuvos Respublikoje;

4.10. teisės aktų nustatyta tvarka gina vaiko interesus teisme;

4.11. pagal kompetenciją teikia išvadas ir siūlymus dėl teisės aktų taikymo, jų tobulinimo bei dalyvauja rengiant teisės aktų projektus, susijusius su Skyriaus veikla;

4.12. bendradarbiauja su valstybės ir savivaldybių institucijomis bei įstaigomis, nevyriausybinėmis organizacijomis ir užsienio valstybių centrinės valdžios arba jų akredituotomis institucijomis dėl Skyriaus kompetencijai priskirtų klausimų;

4.13. teikia siūlymus ir bendradarbiauja su kitais Tarnybos struktūriniais padaliniais rengiant apžvalgas, tobulinant teisės aktus, susijusius su vaiko teisių apsauga;

4.14. Tarnybos direktoriaus, direktoriaus pavaduotojo pavedimu atstovauja Tarnybai kitose institucijose ir įstaigose, tarybose, komisijose ir darbo grupėse, susijusiose su Skyriaus veikla;

4.15. vykdo kitus Tarnybos direktoriaus, direktoriaus pavaduotojo nenuolatinio pobūdžio pavedimus ir nurodymus, kad būtų pasiekti Tarnybos strateginiai tikslai.

III. SKYRIAUS TEISĖS

5. Skyrius, atlikdamas jo kompetencijai priskirtas funkcijas, turi teisę:

5.1. gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų, nevyriausybinių organizacijų ir priimančiųjų užsienio valstybių centrinės valdžios arba jų akredituotų institucijų informaciją jo kompetencijai priskirtais klausimais;

5.2. lankytis miesto/rajono savivaldybių administracijų Vaiko teisių apsaugos skyriuose, šeimynose, vaikų socialinės globos įstaigose;

5.3. pasitelkti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, taip pat nevyriausybinių organizacijų atstovus (suderinęs su jų vadovais) sprendžiamoms problemoms nagrinėti;

5.4. susipažinti pagal kompetenciją su teismuose išnagrinėtų nuolatinės globos (rūpybos) bylų medžiaga;

5.5. organizuoti pagal kompetenciją konferencijas, seminarus ir kitus renginius;

5.6. gauti iš kitų Tarnybos skyrių informaciją, reikalingą Skyriaus keliamiems uždaviniams ir funkcijoms įgyvendinti;

5.8. naudotis kitomis teisės aktų nustatytais teisėmis.

IV. SKYRIAUS DARBO ORGANIZAVIMAS

6. Skyriui vadovauja Skyriaus vedėjas, kurį į pareigas priima ir atleidžia iš pareigų Tarnybos direktorius.

7. Skyriaus vedėjas:

7.1. planuoja ir organizuoja Skyriaus darbą;

7.2. atsako už Skyriui pavestų uždavinių ir funkcijų vykdymą;

7.3. atsiskaito už Skyriaus veiklą;

7.4. nustatyta tvarka vertina Skyriaus valstybės tarnautojų tarnybinę veiklą;

7.5. Skyriaus vedėjui laikinai nesant, jį pavaduoja Direktorius įsakymu paskirtas valstybės tarnautojas.
